

(No. 16.) *Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van den 11den April 1820, no. 10, waarbij gearresteerd wordt het Reglement voor de Burgerlijke Geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië.*

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te arresteren, gelijk wordt gearresteerd bij deze, het *Reglement voor de Burgerlijke Geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië*, zoo als hetzelfde nevens deze resolutie is gevoegd.

Ten Tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van den 11den April 1820, no. 10, (Staatsblad no. 16.)

REGLEMENT voor de Burgerlijke Geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië.

Art. 1. Het toezicht over de geregelde uitoefening van de Geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië, met uitzondering van alles, wat tot 's Lands Militaire dienst betrekking heeft, zal, zijn gevestigd in eenen ambtenaar, onder den titel van *Commissaris voor de civile geneeskundige dienst*, welke een *Medicinæ Doctor* zal moeten zijn.

Art. 2. Dezelve zal zorgen, dat de genees-, heel-, verlos- en artsenijsmengkunde op eene geregelde wijze door bevoegde personen worden uitgeoefend, en dat de daartoe bestaande verordeningen stiptelijk worden nagekomen.

Art. 3. Dezelve zal belast zijn met het onderzoek, omtrent de bekwaamheid en bevoegdheid van alle personen, welke eenige genees-, heel-, verlos-, of artsenijsmengkundige praktijk uitoefenen, of zich in het vervolg tot dat einde willen vestigen; met het toezicht over alle geneeskundige inrigtingen en gestichten en de voor de genees- en heilkundige dienst bij dezelve aangestelde ambtenaren.

Art. 4. Hij zal zich, in het bijzonder, bekend maken, met alle openlijke ziekenhuizen, zonder onderscheid en derzelver inrigting, en aan het Gouvernement de verbeteringen voordragen, welke hij zal vermeenen, dat in dezelve behooren te worden gemaakt.

Art. 5. Hij zal voor alle geneeskundige ambtenaren, alsmede voor de openlijke ziekenhuizen, voor dewelke bij vorige verordeningen geene, of onvoldoende instructiën zijn gearresteerd, de noodige bepalingen ontwerpen, en aan den Gouverneur Generaal voordragen.

Art. 6. Hij zal aan den Gouverneur Generaal al zoodanige voorstellen doen, als tot instandhouding eener goede uitoefening der Geneeskunde in al derzelver deelen dienstig zijn; ook zal hij, met het einde van ieder jaar, aan den Gouverneur Generaal een Algemeen verslag van den staat der Geneeskunde in Nederlandsch Indië indienen.

Art. 7. Hij zal tot voorschreven einde eene geregelde briefwisseling met de Residenten en andere plaatselijke besturen onderhouden, dewelke zullen verplicht zijn, hem alle berigten en inlichtingen te doen toekomen, die hij zal verlangen, en die tot eene goede vervulling zijner werkzaamheden zullen dienstig zijn.

Art. 8. Hij zal, eens in het jaar, eene reis doen over het eiland Java, ten einde in persoon op alle plaatsen onderzoek te doen, omtrent alles, wat tot de uitoefening van de Geneeskunde betrekking heeft, en bij die gelegenheid de openlijke ziekenhuizen, alsmede de Apothekerswinkels inspecteren, en de geneesmiddelen en heilkundige werktuigen, bij de plaatselijke heelmeeesters op kleinere plaatsen, onderzoeken.

Art. 9. Indien op eene plaats eene algemeene of aanstekende ziekte mogt ontstaan, zal de Resident verplicht zijn, zulks dadelijk ter kennis te brengen van den Commissaris, voor de Civile geneeskundige dienst, die zich, indien mogelijk, naar eene zoodanige plaats zal begeven, omtrent den aard der ziekte behoorlijk onderzoek doen, met den Resident voorloopig de middelen tot wering eener verdere verspreiding der ziekte beramen, en dezelve vervolgens, met een verslag aangaande zoodanige ziekte, aan den Gouverneur Generaal voorstellen.

Art. 10. Hij zal aanteekening houden van den staat van gezondheid der ingezetenen, van den aard en de uitwerking der meest geheerscht hebbende ziekten, voorts omtrent de

geneesmiddelen bij de inlanderen in gebruik, en omtrent al zoodanige bijzonderheden, als hij, voor de verdere beoefening der Geneeskunde in deze gewesten, nuttig en leerszaam zal oordeelen, onderzoek doen, ten einde daarvan een Algemeen verslag aan het Gouvernement, en tot algemeen onderrigt van het Publiek, te kunnen aanbieden.

Art. 11. Voor de residentieën of plaatsen, alwaar zulks, uithoofde van het meerder aantal van personen, die aldaar eenige geneeskundige praktijk uitoefenen, mogt noodig geoordeeld worden, zal eene plaatselijke Commissie van geneeskundig onderzoek en toezicht worden aangesteld.

Art. 12. Deze commissiën zullen hunne rapporten en berigten, overeenkomstig de afzonderlijke instructie voor dezelve vast te stellen, aan den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst, alsmede aan den Resident mededeelen.

Art. 13. De voornoemde plaatselijke commissiën zullen alverder, aan den Commissaris voornoemd, dienen van berigt, consideratiën en advijs, op alle stukken, die hij hun tot dat einde zal toezenden.

Art. 14. De Commissaris voornoemd zal toezien, of in de hoofdplaats, en overal, waar zulks voor het welzijn der ingezetenen, en ter ondersteuning van behoeftigen, zal nuttig geoordeeld worden, het noodige aantal van geneeskundige ambtenaren, als doctoren, heel- en vroedmeesters of vroedvrouwen en apothekers zijn aangesteld, en daaromtrent de noodige voordragten doen aan den Gouverneur Generaal.

Art. 15. Op plaatsen, alwaar, ten dienste van het aldaar liggend garnizoen, een Officier van gezondheid, doch geen ander genees- of heelmeester gevestigd is, zullen de zieken, geene militairen zijnde, mede door voorschreven Officier van gezondheid, doch voor hunne eigene rekening, worden behandeld; dezelve zal alsmede de behoeftige zieken en gekwetsten, voorts ook de gevangenen welke geene militairen zijn, en wel ten koste van den Lande zullen moeten verpleegd worden, of bij welke hij door het plaatselijke bestuur mogt worden geroepen, gratis onder zijne behandeling nemen, en de noodige geneesmiddelen aan dezelve uit 's Lands voorraad mogen toedienen, zoo als bij besluit van den 13den Maart 1818, n°. 3, is bepaald. Laatstelijk zal hij ook verplicht zijn, geregtelijke schouwingen, op verlangen van het plaatselijke bestuur, te doen, en daarvan rapport in te dienen.

Art. 16. Bijaldien een der geneeskundige ambtenaren,

het zij door wangedrag, het zij door verkeerde behandeling der lijders, uit verregaande onkunde begaan, zich zijnen post onwaardig mogt maken, zal daarvan door den Resident aan den Commissaris worden kennis gegeven, die, na beoorlijk onderzoek en naar bevinding, den Gouverneur Generaal zal advijseren, of aan zoodanig persoon, verder al of niet de praktijk kan blijven toebetrouwd.

Art. 17. Een der geneeskundige ambtenaren, uit zijne dienst verlangende ontslagen te worden, zal zijn verzoek aan den Resident voordragen, die hetzelfde aan den Commissaris voornoemd zal inzenden, ten einde door dezen daaromtrent een voorstel aan den Gouverneur Generaal zal kunnen worden gedaan.

Art. 18. Geen der geneeskundige ambtenaren zal zich van de plaats of het arrondissement, waarvoor hij is aanselijke bestuur te hebben gegeven, kennis aan het plaatsing te hebben bekomen.

Art. 19. Niemand zal vermogen eenige genees-, heel-, verlos- en artsijmengkundige praktijk uit te oefenen, zonder daartoe eene acte van toelating, en vervolgens uitdrukkelijke vergunning van den Gouverneur Generaal, op daartoe gedane voordragt van den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst, te hebben ontvangen.

Art. 20. De voornoemde acte van toelating zal worden afgegeven, door den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst, nadat dezelve zich van de genoegzame bekwaamheid en kunde dier personen zal hebben verzekerd, het zij door het viseren van derzelver getuigenschriften, het zij door dezelve een examen voor eene daartoe gestelde, of te beoemene Commissie, te hebben doen afleggen.

Art. 21. Het voornoemde examen zal worden afgenomen, door de plaatselijke Commissie van geneeskundig onderzoek en toezicht, of door eene commissie, welke door den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst tot dat einde zal worden benoemd, en ingevolge eene Instructie, commissiën verplicht zijn, van het gehouden examen onmiddellijk na den afloop van hetzelfde, aan voornoemden Commissaris een volledig en onschreven rapport in te zenden.

Art. 22. Het zal den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst vrijstaan, des verkiezende, aan alle examina

deel te nemen; zullende de plaatselijke commissiën verplicht zijn, den Commissaris voornoemd vroegtijdig van een te houden examen kennis te geven.

Art. 23. De heel- of vroedmeesteren zullen zich niet mogen bezig houden, met de behandeling van eenige inwendige ziekte, zonder daartoe voor eene bepaalde plaats opzettelijk vergunning te hebben verkregen; zullende zij evenwel gehouden zijn, in gevaarlijke ziekten, met eenen geneesheer te raadplegen.

Art. 24. Al diegenen, welke bevonden worden tegen het, in het voorgaande artikel, gestelde gehandeld te hebben, zullen voor den Resident ontboden en gecorrigeerd worden, en indien zij, naar bekomene waarschuwing, zich andermaal aan overtreding schuldig maken, in eene boete van *vijftig guldens* vervallen.

Art. 25. Alle personen, tot de genees-, heel-, vroed- of artsnijmengkundige praktijk toelating verkregen hebbende, zullen gehouden zijn:

1°. Ten allen tijde aan voornoemden Commissaris zoodanige berigten te geven, als deze van hen aangaande de door hen behandelde ziekten, en wat alverder tot hunne kunst-oefening betrekkelijk is, zal verlangen,

2°. Geregelde aantekening te houden van al hunne zieken, genezenen, overledenen, en den aard der ziekten;

3°. Bij het ontstaan van besmettelijke ziekten, dadelijk daarvan berigt te geven aan het plaatselijke bestuur, hetwelk zulks verder ter kennis van den Commissaris voornoemd zal brengen.

Art. 26. Op plaatsen, alwaar geene apotheken gevestigd zijn, zal het aan den aldaar praktiserenden genees- of heelmeester vergund zijn, om, indien hij zulks mogt goedvinden, de geneesmiddelen, door hem benoodigd, uit 's Lands magazijnen aan te vragen, op den voet, zoo als bij besluit van den 13 Maart 1818, n°. 3, is bepaald.

Art. 27. Het zal aan geene genees-, heel-, of vroedmeesteren, of vroedvrouwen vergund zijn, in steden, alwaar eene apotheek gevestigd is, geneesmiddelen te bereiden of te leveren, uitgezonderd in gevallen, waarin dadelijk hulp mogt vereischt, en het verlangde geneesmiddel uit de gevestigde apotheken niet spoedig genoeg kan verkregen worden; zullende zich deze uitzondering echter tot de eerste visite van den genees-, heel-, of vroedkundige moeten bepalen.

Art. 28. In plaatsen, alwaar een of meer apotheken gevestigd zijn, zullen de genees-, heel-, of vroedkundigen geen aandeel in eenen apotheek mogen hebben, en zullen diegenen, welke bevonden worden hiertegen te hebben gehandeld, in eene boete vervallen van *een honderd guldens*, voor de eerste maal, en bij herhaalde overtreding, zal het aan dezelve verboden zijn, verder eenige genees-, heel-, of verloskundige praktijk uit te oefenen.

Art. 29. Alle geneesheeren en heel- en vroedmeesteren, zullen gehouden zijn, de recepten door hen voorgeschreven, te onderteekenen, en daarop den datum, den naam van den zieke, en de wijze van gebruik te stellen.

Art. 30. Alle personen, die de verloskunde uitoefenen, zullen gehouden zijn, aan den Resident naauwkeurige lijsten in te zenden van de verlossingen door hen gedaan, en van het aantal der geborene kinderen, met opgave van alle bijzonderheden, welke door hen zijn opgemerkt; welke lijsten en opgaven door den Resident aan den Commissaris voor de Civile geneeskundige dienst zullen worden toegezonden.

Art. 31. De apothekers zullen de meeste zorg dragen, dat hunne winkels behoorlijk ingerigt en van alle geneesmiddelen, zoo enkelvoudige als zamengestelde, voorzien zijn, die in de *Pharmacopœa Batava* zijn opgegeven en beschreven.

Art. 32. De apothekers zullen almede gehouden zijn, zoodanige andere geneesmiddelen in hunne winkels te houden, die niet in de *Pharmacopœa Batava* zijn opgegeven, doch door de praktiserende geneesheeren verlangd worden, mits deze zoodanige geneesmiddelen vroegtijdig aan den apotheker opgeven.

Art. 33. De voorschriften in de *Pharmacopœa Batava* bevat, en die der genees- en heelkundigen, zullen door de apothekers stiptelijk moeten worden opgevolgd, zonder dat deze zich eenige verandering in dezelve hoegenaamd zullen mogen veroorloven.

Art. 34. Alle dozen, potten, glazen en vaatwerk, tot de bewaring van enkelvoudige of zamengestelde geneesmiddelen gebruikt wordende, zullen in alle apotheken binnen den tijd van vier maanden, nadat dit reglement is gearresteerd, moeten voorzien zijn met het opschrift hetwelk in de *Pharmacopœa Batava* voor ieder geneesmiddel afzonderlijk is opgegeven, en waarbij nog zal moeten gevoegd worden

*Behoort bij de resolutie van
den Gouverneur Generaal in
Rade, van den 39den Mei
1820, n°. 3. (Staatsblad n°. 22.)*

*REGLEMENT op de verplichtingen, titels
en rangen der Regenten op het eiland
Java.*

ERSTE AFDEELING.

Van de verplichtingen der Regenten.

Art. 1. De Regenten zijn, onder de Inlandsche bevolking, de eerste personen in hunne regentschappen; zij staan onder de onmiddellijke bevelen van den Resident.

Art. 2. In zaken, welke het Inlandsche bestuur aangaan, zijn de Regenten de vertrouwde raadslieden van den Resident, die dezelve als zijne jongere broeders zal behandelen.

Art. 3. De Regenten zullen alle zaken, welke kunnen strekken tot bevordering der belangen van het Gouvernement en tot verbetering van hun regentschap, ter kennis van den Resident brengen, en hem met al hun vernioegen bijstaan, om die zaken daar te stellen, wanneer zulks van hen wordt gevorderd.

Art. 4. Onder de zaken, waarop de Regenten steeds bijzonderlijk moeten letten, behooren de volgende:

1°. Dat het land, zoo veel mogelijk, bebouwd worde, en dat op elke plaats die producten worden aangekweekt, die daár het beste groeijen en het voordeeligst voor den gemeenen man zijn.

2°. Dat de gemeene man, op afgelegen plaatsen, waar het transport moeilijk is, producten plante, die hoog in prijs en gemakkelijk te vervoeren zijn.

3°. Dat de gemeene man de producten niet verwaarlooze, maar behoorlijk inzamele, sortere en inpakke, opdat hij dezelve voor hoogere prijzen zou kunnen verkoopen.

4°. Dat de gemeene man veel goederen vervaardige, die in andere landen kunnen verkocht worden, zoo als lijnwaden en anderen.

5°. Dat de middelen om de producten, het zij te land, het zij te water te vervoeren, zoo veel mogelijk, worden verbeterd.

6°. Dat het aankweken van buffels, paarden, koeijen,

schapen, geiten, en andere nuttige dieren, niet uit het oog verloren, maar integendeel door alle middelen bevorderd worde.

7°. Dat bijzonderlijk op het aankweken van buffels worde gelet, en, tot bevordering daarvan, zoo weinig mogelijk, wijfjes-buffels worden geslagt.

Art. 5. Over alle zaken, in het voorgaande artikel vermeld, zal de Regent aan het volk en de Hoofden het beste onderrigt trachten te geven, en wanneer hij vermeent, dat van den kant van het Gouvernement iets kan worden gedaan, om den gemeenen man daarin aan te moedigen, zal hij daartoe voordragt doen aan den Resident.

Art. 6. De Regent zal in zijn regentschap voor eene goede politie zorgen, naarvolgens de bevelen, welke de Resident hem dienaangaande geeft; de mindere hoofden moeten, in zaken van de politie, zijne voorschriften volgen.

Art. 7. De Regent waakt voor de veiligheid der goede ingezetenen; hij ziet toe, dat zich geen slecht volk verzamelt, het zij om te rooven of om ander kwaad te doen; hij zorgt, dat niemand in zijn regentschap worde onderdrukt, gekneveld of verongelijkt, en geeft van alle voorvallen van dezen aard kennis aan den Resident.

Art. 8. De Regent zal hieromtrent volgen hetgeen voorstratie der politie en de civile en criminele regtsvordering onder den Inlander, en zal ook zorgen, dat zijne ondergeschikten die bepalingen nakomen.

Art. 9. De Regent zorgt voor al wat de gezondheid in zijn regentschap kan bevorderen, en zoo hij vermeent dat het dempen of uitdiepen der rivieren, poelen of grachten, strekken, zal hij den Resident daarvan kennis geven. Bijzonderlijk wanneer er ziekten heerschen, zal hij alle moeite doen, om de oorzaken daarvan op te sporen, ten einde aan den Resident de noodige middelen van voorziening te kunnen opgeven.

Art. 10. De Regent zal door den Resident belast worden, met de uitvoering van alle bevelen, rakende het maken en onderhouden van wegen en bruggen, mitsgaders het maken en schoonhouden van waterleidingen en rivieren, ten dienste van den landbouw en andere nuttige einden.

Art. 11. De Regent zal zich beijveren, om aan de Javanen de inenting der koepokstof aan te prijzen, en

om den tegenzin, dien zij daartegen op sommige plaatsen gevoelen, te doen verdwijnen.

Art. 12. De Regenten zijn belast met het toezigt over de Inlandsche scholen; zij trachten dezelve, zooveel doenlijk, uit te breiden, en zorgen dat zoo vele kinderen, als mogelijk is, in het lezen en schrijven worden onderwezen, en dat men hen vroegtijdig leere, wat de pligten van goede en deugdzame menschen zijn.

Art. 13. De Regent heeft het toezigt over de zaken van de Mahomedaansche Godsdienst, en zorgt dat aan de Priesters het oefenen van hun beroep, overeenkomstig de zeden en gewoonten der Javanen, worde vrijgelaten, zoo als in huwelijkszaken, boedelscheidingen en dergelijken.

Art. 14. De Regenten zorgen, dat geene bedriegers het volk verzamelen, het zij om hetzelfde tot het plegen van eenig kwaad te verleiden, dan wel om zich, door het verkoopen van tooverbriefjes, of op eene andere wijze, van deszelfs geld en goed meester te maken.

Al zulke menschen, mitsgaders de zoodanigen, als door voorspellingen, dreigementen, het aannemen van valsche namen, of andere ongeoorloofde middelen, het volk ongerustheid en vrees aanjagen, zullen de Regenten dadelijk doen opvatten en aan den Resident overleveren.

Art. 15. Wanneer aan den Regent eenig bevel wordt gegeven, tot welks uitvoering de hulp der Inlandsche bevolking wordt vereischt, zorgt hij, dat zulks op de minst bezwarende wijze geschiede. De algemeene lasten, welke nog aan de Inlandsche bevolking zijn opgelegd, zal hij naar eene billijke verdeeling algemeen doen dragen.

Art. 16. Inzonderheid, wanneer aan bruggen of wegen wordt gearbeid, of wanneer het Gouvernement voor andere werken volk noodig heeft, zorgt de Regent, dat van elke dessa zoo veel volk worde geleverd, als dezelve naar eene billijke verdeeling leveren moet. Het kiezen van de personen, die dit getal moeten uitmaken, zal echter aan het Dorpschoofd worden overgelaten.

Art. 17. Wanneer een Dorpschoofd zich bezwaard acht, over het getal der werklieden, die van zijne dessa worden gevraagd, zal de Regent verplicht zijn, zulks dadelijk ter kennis van den Resident te brengen.

Art. 18. De Regent zal toezien, dat niemand eenige heffingen van den gemeenen man doe, welke niet door de bestaande bepalingen zijn gewettigd. Wanneer hij dusdanige

verkeerdheden ontdekt, zal hij daarvan terstond kennis geven aan den Resident.

Art. 19. De Regent zal duidelijke lijsten houden van de bevolking van zijn regentschap, van de huwelijken, geboorten en sterften die aldaar voorvallen, van de Hoofden en Priesters die in elke dessa wonen, en van de paarden en het hoornvee aldaar aanwezig; in dit alles volgende de voorschriften, die hem door den Resident daaromtrent zullen gegeven worden, doch zorgende, dat hij, ten allen tijde, eene naauwkeurige zielsbeschrijving van zijn regentschap kan geven. Ook zal hij, bij het einde van elk jaar, toonende de vermeerderingen of verminderingen, welke sedert den laatsten staat hebben plaats gehad.

Art. 20. De Regent zal van al wat in zijn regentschap voorvalt, aan den Resident kennis geven; hij moet daarom ook zorgen, dat hij van al wat onder de Inlandsche bevolking plaats heeft, en van alle tijdingen en geruchten die er loopen, behoorlijk worde geïnformeerd.

Art. 21. Wanneer er onlusten plaats hebben, zal de Regent de oorzaken daarvan opsporen en die aan den Resident opgeven, tevens alle moeite aanwendende, om de hoofdaanvoorders te ontdekken en in verzekering te nemen.

Art. 22. Telkens, wanneer de Regent iets belangrijks heeft mede te deelen, zal hij zich tot dat einde bij den Resident vervoegen, doch buitendien zal, in elke residentie, eenmaal in de week een dag worden bepaald, tot het doen van rapport.

Art. 23. De Regent ziet in het algemeen toe, dat alle bevelen en wellen omtrent de Inlanders behoorlijk worden in acht genomen. Bij bevinding van het tegendeel, geeft hij daarvan kennis aan den Resident.

Art. 24. Wanneer de Inspecteurs van financiën eenig onderzoek bij een' Regent doen, is hij verplicht hun alles te openbaren, wat hij daaromtrent weet, het zij bij monde, dan wel in geschrift.

Art. 25. In geene zaken, welke niet bij dit reglement aan de Regenten zijn opgedragen, mogen zij eenig gezag oefenen, zonder een schriftelijk bevel van den Resident.

Art. 26. Onder de zaken, die buiten bemoeienis van den Regent moeten blijven, en waaromtrent hij geene bevelen mag geven, behooren in het bijzonder de volgende:

1°. De invordering van 's Lands inkomsten.

2o. De bewaring en administratie van 's Lands pakhuizen.
Deze zaken staan alleen onder den Resident.

Art. 27. De Regenten mogen geene belastingen hoegenaamd leggen, het zij in geld of in producten.

Art. 28. De Regenten mogen geene suiker- of katjangmolens houden, noch handel drijven; ook zullen zij geene pachters of leveranciers van het Gouvernement mogen zijn.

Art. 29. Het is echter aan de Regenten geoorloofd, om wegens de producten, welke zij voor eigen gebruik noodig hebben, alsmede tot het verkrijgen van de noodige personen voor hunne staatsie, bediening, en huishouding, contracten met de dessa's volkeren aan te gaan; omtrent deze contracten moet stiptelijk worden nagekomen, hetgeen bij Publicatie van den 5den Januarij 1819 is bepaald.

Art. 30. Door het tegenwoordige Reglement wordt geene verandering gemaakt in de Publicatie van den 8sten Januarij 1819, waarbij bepaald is, hoedanig de Hoofden der dessa's worden verkozen. Wanneer de Regent mogt vernemen, dat iemand te dezen aanzien tegen de bevelen van het Gouvernement handelt, zal hij dit ter kennis van den Resident brengen.

Art. 31. De Regent moet bij de aanvaarding van zijn ambt, in handen van den Resident, den volgenden eed, op de Mahomedaansche wijze, afleggen.

«Ik zweer en beloof, bij God en den Profeet Mahomed, «dat ik, om tot Regent te worden verheven, aan niemand «eenig geld of geschenken heb gegeven of beloofd, en ook «niet geven zal;

«Dat ik gehouw en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit «den Koning der Nederlanden, mijnen wettigen Souverein, «mitsgaders aan Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal «van Nederlandsch Indië, die Hoogstdenzelfen in deze ge- «westen vertegenwoordigt;

«Dat ik de bevelen, mij door den Resident gegeven, zal «gehoorzen;

«Dat ik de zaken van mijn regentschap met ijver zal «voorstaan, en alles zal doen, wat de belangen van het «Gouvernement kan bevorderen;

«Dat ik de ingezetenen met regtvaardigheid zal behan- «delen, zonder mijne vrienden te bevoordeelen of mijne «vijanden te benadeelen;

«Dat ik alles zal doen, wat mij, bij dit reglement, is «voorgeschreven, en alles zal laten, wat mij daarbij is verboden;

«Deze mijne verklaring geschiedt met een opregt hart, «en zoo ik aan deze belofte niet voldoe, en niet opregt «meen, wat ik hier verklaar, zoo valle op mij de toorn «des Allerhoogsten en van den Profeet;

«Ten blijke dat ik dezen eed gezworen heb, stel ik «onder denzelven mijne gewone handteekening en mijn «zegel.»

Art. 32. Deze eed moet, na te zijn onderteekend en gezegeld, aan het Gouvernement worden ingezonden.

TWEEDE AFDEELING.

Van de titels en rangen der Regenten.

Art. 33. De titels, die de Regenten gewoonlijk zullen voeren, zijn die van *Radin of Kiai Adipatti*, *Radin of Kiai Tomongong* en *Radin of Maas Ingabei*.

Art. 34. Deze titels zullen door den Gouverneur Generaal gegeven worden, naarmate van de kunde, getrouwheid en ijver van de Regenten, zonder te letten op den rang der regentschappen.

Art. 35. Wanneer de Regenten groote diensten bewijzen, zullen zij nog hoogere titels kunnen bekomen, dan hierboven zijn genoemd.

Art. 36. Een Regent die *Radin*, of *Kiai Adipatti* is, zal, in de geheele residentie, waarin zijn regentschap is gelegen, van alle militaire wachten en posten, de eerbewijzingen ontvangen, die voor eenen Luitenant-kolonel zijn bepaald.

Art. 37. Een Regent die *Radin*, of *Kiai Tomongong* is, zal, in de geheele residentie, waarin zijn regentschap is gelegen, van alle militaire wachten en posten, de eerbewijzingen ontvangen, die voor eenen Majoor zijn bepaald.

Art. 38. Een Regent die *Radin*, of *Maas Ingabei* is, zal, in de geheele residentie, waarin zijn regentschap is gelegen, van de militaire wachten en posten, de eerbewijzingen ontvangen, die voor eenen Kapitein zijn vastgesteld.

Art. 39. Bij publieke feesten en maaltijden, zullen de Regenten, volgens hunnen rang, zitting nemen in de nabijheid van den Resident en van de hooge ambtenaren die daarbij tegenwoordig zijn.

DERDE AFDEELING.

Van de staatsie en het gevolg van de Regenten en hunne nabestaanden.

Art. 40. De staatsie en het gevolg der Regenten, worden geregeld als volgt:

De Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Toembak ngaween	drie.
Sodor	een.
Bawat	een.
Senjoto ngaween	een.
Kendogo	een.
Pedecharan	een.
Lantee	een.
Koeda toentoon	vier.
Epok	een.
Pakatjoan	een.
Gapit	een.
Boemboong	een.
Semamboe	een.
Pedang	twee.
Tameng	vier.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak agem	een.
Toembak pancerong	acht.

Het een en ander uitmakende een gevolg van vier en dertig personen.

De Regent Radin, of Kiai Tomongong.

Toembak ngaween	drie.
Sodor	een.
Bawat	een.
Senjoto ngaween	een.
Kendogo	een.
Pedecharan	een.
Lantee	een.
Koeda toentoon	vier.
Epok	een.
Pakatjoan	een.
Gapit	een.
Boemboong	een.
Semamboe	een.

Pedang	een.
Tameng	twee.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak agem	een.
Toembak panoerong	vier.

Het een en ander uitmakende een gevolg van zeven en twintig personen.

De Regent Radin, of Maas Ingabei.

Pedeharan	een.
Lantee	een.
Epok	een.
Pakatjoan	een.
Pedang	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak agem	een.
Toembak panoerong	vier.

Het een en ander uitmakende een gevolg van elf personen.

Art. 41. De staatsie en het gevolg van de vrouwen der regenten, zullen zijn als volgt:

De vrouw van een' Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Pedeharan	een.
Pakatjoan	een.
Tameng	twee.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	zes.
Tallam	een.
Katjoe	een.
Lantjang	een.
Panondon	vier.

Het een en ander uitmakende een gevolg van achttien personen.

De vrouw van een' Regent Radin, of Kiai Tomongong.

Pedeharan	een.
Pakatjoan	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	vier.
Lantjang	een.
Panandon	vier.

Het een en ander uitmakende een gevolg van twaalf personen.

De vrouw van een' Regent Radin, of Maas Ingabei.

Pedecharan	een.
Pakatjoan	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	twee.
Lantjang	een.
Panandon	vier.

Het een en ander een gevolg uitmakende van tien personen.

Art. 42. De staatsie en het gevolg van de echte zonen der Regenten, worden geregeld als volgt:

De echte zoon van een' Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Lantee	een.
Epok	een.
Pakatjoan	een.
Pedang	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	vier.

Het een en ander uitmakende een gevolg van negen personen.

De echte zoon van een' Regent Radin, of Kiai Tomongong.

Lantee	een.
Epok	een.
Pakatjoan	een.
Pedang	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	twee.

Het een en ander uitmakende een gevolg van zeven personen.

De echte zoon van een' Regent Radin, of Maas Ingabei.

Pedecharan	een.
Epok	een.
Pedang	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak panoerong	een.

Het een en ander uitmakende een gevolg van vijf personen.

Art. 43. De staatsie en het gevolg van de onechte zonen der Regenten, worden geregeld als volgt:

De onechte zoon van een' Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Lantee	een.
------------------	------

Epok	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak paoerong	een.

Het een en ander uitmakende een gevolg van vier personen.

De onechte zoon van een' Regent Radin, of Kiai Tomongong.

Lantce	een.
Epok	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak paoerong	een.

Het een en ander uitmakende een gevolg van vier personen.

De onechte zoon van een' Regent Radin, of Maas Ingabei.

Pedeharan	een.
Epok	een.
Songsong of zonnescerm	een.
Toembak paoerong	een.

Het een en ander uitmakende een gevolg van vier personen.

Art. 44. De *songsongs* of *zonnescermen* zullen zijn onderscheiden als volgt:

Voor den Regent Radin, of Kiai Adipatti en voor zijne vrouw.

Het veld wit, met drie vergulde cirkels, twee om den rand en één om het midden van het veld; de cirkels om duimen van elkander, en elk drie duimen afstand van drie cirkel om het midden van het veld zal slechts de breedte van een' duim hebben.

Voor den echten zoon van een' Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Het veld wit met twee vergulde cirkels, één om den rand en één om het midden van het veld; de cirkel om den rand drie duimen, en die om het midden van het veld één duim breed.

Voor den onechten zoon van een' Regent Radin, of Kiai Adipatti.

Het veld wit met één' vergulden cirkel om den rand, drie duim breed.

*Voor den Regent Radin, of Kiai Tomongong, en
voor zijne vrouw.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit en de andere helft groen, met drie vergulde cirkels, twee om den rand en één om het midden van het veld; de cirkels om den rand zullen worden geplaatst op een afstand van drie duimen van elkander en elk drie duimen breed zijn; de cirkel om het midden van het veld zal de breedte van slechts één' duim hebben.

*Voor den echten zoon van een' Regent Radin, of
Kiai Tomongong.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit en de andere helft groen, met twee vergulde cirkels, één om den rand en één om het midden van het veld; de cirkel om den rand drie duimen en die om het midden één duim breed.

*Voor den onechten zoon van een' Regent Radin, of
Kiai Tomongong.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit, en de andere helft groen, met één' vergulden cirkel om den rand, drie duim breed.

*Voor den Regent Radin, of Maas Ingabei en voor
zijne vrouw.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit, en de andere helft blaauw, met drie vergulde cirkels, twee om den rand en één' om het midden van het veld; de cirkels om den rand zullen worden geplaatst op eenen afstand van drie duimen van elkander en elk drie duimen breed zijn; de cirkel om het midden van het veld zal de breedte van slechts één' duim hebben.

*Voor den echten zoon van een' Regent Radin,
of Maas Ingabei.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit, en de andere helft blaauw met twee vergulde cirkels, de eene om den rand van het veld en drie duimen breed, de andere om het midden van het veld en één duim breed.

*Voor den onechten zoon van een' Regent Radin,
of Maas Ingabei.*

Het veld de helft aan de bovenzijde wit en de andere helft blaauw, met één' vergulden cirkel om den rand, drie duimen breed.

Art. 45. Niemand, behalve de Regenten, derzelver vrouwen en zonen, mag de hierboven bepaalde statie voeren, of gebruik maken van de songsongs of zonnescermen daarbij omschreven; die tegen dit verbod handelt, zal gevangen gezet, of zwaarder, en zelfs aan den lijve, gestraft worden, naar bevind van zaken.

Art. 46. De Regenten, en derzelver vrouwen en zonen, mogen geene meerdere staatsie voeren of gebruik maken van eenen anderen songsong of zonnescerm, dan zij, overeenkomstig de voorschreven bepaling, naar hunnen rang, mogen voeren. Wie tegen dit verbod handelt, zal op zich laden de straffen, welke bij de Inlandsche wetten op aanmatiging van gezag zijn gesteld, en ingevalle mogt bevon- slechts uit trotschheid, maar ter bereiking van misdadige of schadelijke einden, zal dezelve nog zwaarder gestraft worden, volgens de wet en overeenkomstig den aard der zaak.

Aldus gearresteerd bij den Gouverneur Generaal in Rade, op den 9den Mei 1820.

Mij bekend.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.